

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра археології, етнології та культурології**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АСПРАНТСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ СЕМІНАР З
ЕТНОЛОГІЇ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ**

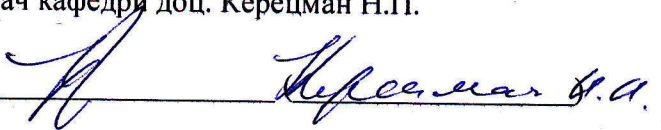
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітня програма	Історія та археологія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма з дисципліни «Аспірантський дослідницький семінар з етнології ЦСЕ» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Розробники: Леньо П. Ю., кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та культурології.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри археології, етнології та культурології протокол №1 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри доц. Керецман Н.П.

_____ Керецман Н.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Мишко С.А.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –	2	2
	Лекції:	
	10	6
	Практичні (семінарські):	
	26	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	54	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – поглибити знання здобувачів у галузі організації та проведення наукових досліджень з етнології Центрально-Східної Європи, надати можливість здійснювати презентації та апробацію перших результатів власних наукових досліджень, брати участь в наукових дискусіях, переймати позитивний досвід у проведенні дисертаційних досліджень іншими здобувачами, отримувати рецензування та консультації досвідчених вчених щодо методів і результатів власної дисертаційної роботи.

Завдання курсу: на основі власних етнографічних досліджень поглибити навички самостійної роботи з науковим дослідницьким матеріалом; проаналізувати способи презентації власних наукових результатів досліджень у науковому середовищі. Найважливіше, від учасників курсу вимагається систематично представляти проміжні результати своїх етнографічних досліджень, що є одним із найважливіших засобів формування здатності до систематичної наукової роботи і комунікації.

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

- *загальні*: здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань; здатність до опанування загальнонауковими компетентностями,

спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та загальнолюдських цінностей; здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень; здатність ініціювати та розробляти наукові проекти, управляти ними, складати пропозиції щодо їх фінансування; здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору; здатність працювати у міжнародному науковому середовищі; здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземною мовами, володіти комунікативною культурою. Здатність до ефективної комунікації з представниками різних цільових аудиторій, використовуючи відповідну лексику, методи та прийоми; здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про розвиток суспільства, розуміти значення вивчення історії та археології для розвитку та євроінтеграції нашої держави.

- *спеціальні (фахові, предметні)*: здатність до опанування глибокими знаннями в галузі історії та археології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері історії та археології, оволодіння комплексним, системним, проблемно-історичним підходами та етнологічними методами дослідження, термінологією з досліджуваного наукового напрямку; здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми дослідницького характеру у галузі історії та археології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі історії та археології; здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами; здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі історії та археології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів, ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері історії та археології; здатність самостійно виконувати повний цикл сучасного археологічного/ етнографічного дослідження з урахуванням соціальної ваги пам'яткоохоронної складової такого дослідження; здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності; здатність здійснювати наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Аспірантський дослідницький семінар з етнології Центрально-Східної Європи**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК.03 Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами.

ОК. 05 Сучасні інформаційні технології.

ОК 06 «Історія та археологія» як освітня і наукова спеціальність.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Аспірантський дослідницький семінар з етнології Центрально-Східної Європи», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення докторантами таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Опанувати методологію проведення наукових досліджень в області історії та археології, знання сучасних вітчизняних і зарубіжних досягнень в історичній та археологічній науці.	ПРН 1
Проектувати критичний підхід до аналізу, оцінки і синтезу нових ідей в галузі історії та археології, переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання та професійні практики.	ПРН 2
Володіти поглибленими знаннями в галузі історії та археології, масштаб яких є достатнім для успішної організації та проведення наукових досліджень з історичної та археологічної проблематики, науково-педагогічної діяльності у закладах освіти.	ПРН 3
Вміти здійснювати пошук, аналізувати та критично оцінювати інформацію з різних джерел та фахової літератури, інтерпретувати та контекстуалізувати її правильно у письмових звітах та у науковій роботі.	ПРН 4
Уміння написати дисертаційну роботу, розуміння послідовності роботи з підготовки наукового дослідження, обізнаність у наукових стандартах та правилах академічної доброчесності.	ПРН 5
Знати академічну українську та іноземну мови, на рівні достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміти фахові наукові та професійні тексти, володіти навичками спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищі, суспільстві в цілому.	ПРН 6
Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерні засоби та програми для проведення та презентації наукових досліджень.	ПРН 7
Здатність започаткувати, планувати та реалізувати оригінальні науково-дослідні проекти, усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою	ПРН 8

поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.	
Проектувати набуті знання на формування ціннісних орієнтацій громадян, суспільного світогляду загалом.	ПРН 9
Вміти ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях.	ПРН 10
Уміння провадити наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є:

- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Методи контролю

Концепція організації навчального процесу в Ужгородському національному університеті розроблена на основі «Тимчасового положення МОН України про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців».

Оцінювання якості знань здобувачів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного (проміжного), підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання знань аспіранта під час семінарських занять, самостійної роботи та активності аспіранта на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо аспірант жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності аспіранта за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю – екзамену.

Підсумковий (семестровий) контроль

Система не передбачає обов'язкового семестрового екзамену для всіх аспірантів.

Аспіранти, які здобули з навчальної дисципліни більше встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки відповідно до шкали переведення. Аспіранти, які здобули менше мінімальної кількості балів зобов'язані скласти семестрові экзамени. У разі отримання оцінки "незадовільно" здобувач має право на два перескладання: викладачу та комісії¹.

Семестрові экзамени можуть також скласти аспіранти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на экзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі з наступним переведенням у державну оцінку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для экзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Вступ до предмету курсу.

Етнологія як наука. Предметне коло етнології. Особливості традицій національних дисциплін : етнографія/народознавство, етнологія, соціо-культурна антропологія. Специфіка кабінетної роботи етнолога/антрополога. Польові дослідження. Джерела й методи етнологічного дослідження.

Тема 2. Вибір теми етнологічного дослідження

Традиційна етнографічна тематика: народна матеріальна й духовна культура та побут. Проблеми етнічності та етносу як сфера досліджень. Прикладні етнологічні дослідження. Міждисциплінарні етнологічні студії.

Тема 3. Методика етнологічних досліджень

Загальнонаукові та власне історичні та етнологічні методи кабінетного дослідження. Кількісні (квантитативні) методи в етнології. Особливості польових досліджень етнографа. Специфіка «включеного спостереження». Усно-історичні дослідження. «Тонкий» і

¹ Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах: Лист Міністерства освіти і науки України керівникам вищих навчальних закладів від 26.02.2010 N 1/9-119. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_119290-10#Text

«насичений» опис (за Кліфордом Гірцом). Особливості наративного (біографічного) та групового інтерв'ю. Міждисциплінарність сучасних етнологічних студій.

Тема 4. Підготовка до польових досліджень.

Бібліотечно-архівний етап експедиційних студій. Окреслення кола потенційних оповідачів. Підготовка матеріально технічної бази польових досліджень. Проведення експедиційного етапу. Види експедицій : стаціонарні, короткотермінові, одноденні (уточнюючі). Особливості роботи «в полі». Етика та емпатія дослідника як складові успішної польової роботи. Організаційні моменти польових досліджень.

Тема 5. Обробка матеріалів польових досліджень

Обробка та оформлення зібраного матеріалу безпосередньо під час польового дослідження. Підготовка зібраних джерел до фондування після завершення експедиції. Особливості розшифрування (транскрибування) записаних розповідей. Фіксація матеріальних артефактів. Підготовка артефактів до експозиції.

Тема 6. Підготовка публікації з етнологічної тематики. Апробація етнологічного дослідження

Специфіка написання наукових праць на етнологічну тематику. Етика використання етнологічних та усноісторичних матеріалів. Особливості посилань на етнологічні та усноісторичні джерела. Корпоративна солідарність та критика в середовищі професійних етнологів. Основні етнологічні періодичні видання України та за її межами. Регулярні та тематичні конференції на етнологічну тематику. Етнологічні фонди в музеях, бібліотеках та наукових інститутах України.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: очна					
	Усього	у тому числі				
Лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Вступ до предмету курсу	3	1				2
Тема 2. Вибір теми етнологічного дослідження	7	1	2			4
Тема 3. Методика етнологічних досліджень	20	2	6			12
Тема 4. Підготовка до польових досліджень.	20	2	6			12
Тема 5. Обробка матеріалів польових досліджень	20	2	6			12
Тема 6. Підготовка публікації з етнологічної тематики. Апробація етнологічного дослідження	20	2	6			12
Разом за модуль	90	10	26			54
Разом за семестр	90	10	26			54

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
Лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Вступ до предмету курсу	3					3
Тема 2. Вибір теми етнологічного дослідження	7	1				6
Тема 3. Методика етнологічних досліджень	20	2	2			16
Тема 4. Підготовка до польових досліджень.	20	1				19
Тема 5. Обробка матеріалів польових досліджень	20	2	2			16
Тема 6. Підготовка публікації з етнологічної тематики. Апробація етнологічного дослідження	20					20
Разом за модуль	90	6	4			80
Разом за семестр	90	6	4			80

6.3. Темы практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вибір теми етнологічного дослідження	2	
2	Методи наукового дослідження представників класичної антропології	6	2
2	Особливості польової роботи етнолога	6	
3	Специфіка обробки матеріалів етнологічної експедиції	6	2
4	Апробація етнологічного дослідження	6	
Разом		26	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. «Включене спостереження» як спосіб антропологічного дослідження	2	3
2	Тема 2. «Thin» та «thick description» в українському антропологічному дискурсі та польовій роботі	4	6
3	Тема 3. Види нарративного аналізу	12	16
4	Тема 4. Міждисциплінарність сучасних антропологічних досліджень	12	19
5	Тема 5. Етнограф vs дослідник усної історії : специфіка та особливості підходів	12	16
6	Тема 6. Етика антропологічних досліджень	12	20
Разом		54	80

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

З метою унаочнення інформативної частини курсу, а також для кращого засвоєння матеріалів необхідно використовувати технічні засоби для перегляду аудіо-відео-фото джерел, що передбачає обладнання лекційної аудиторії проектором та комп'ютером або ноутбуком чи інтерактивною дошкою.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Арутюнов С.А. Рыжакова С.И. Культурная антропология. М. Изд-во «Весь мир», 2004, 216 с.
2. Балужок Василь. Українська етнічна спільнота. Етногенез, історія, етнонімія. Біла Церква, Видавець Пшонківський, 2008, 303 с.
3. Белановский С.А. Метод фокус-груп. – М.: Издательство Магистр, 1996. – 272 с.
4. Белановский Сергей Александрович. Глубокое интервью: Учебное пособие. М.: Никколо-Медиа, 2001. – 320 с.
5. Белик А. Культурная (социальная) антропология. М. РГГУ, 2009. 613 с.
6. Бенедикт Андерсон. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму. К. Критика, 2001, 271 с.
7. Бенедикт Р. Хризантема и меч: Антология культурной антропологии. М.: РОССПЭН, 2004.
8. Бромлей Ю. В. Крюков М. В. Этнография: место в системе наук, школы, методы // Советская этнография. 1987. № 3. С. 45–60.
9. Галушко Кирило. Народи, етноси, нації... Знайди відмінності. К. : Темпора, 2007. 69 с.
10. Гирц К. Интерпретация культур. М.: РОССПЭН, 2004. 560 с.
11. Гіденс Ентоні. Соціологія. К. Основи, 1999. 726 с.
12. Гіденс Ентоні. Соціологія. К. Основи, 1999. 726 с.
13. Глушко Михайло. Методика польового етнографічного дослідження : Навч. посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 288 с.
14. Грінченко Г. Г. Усна історія : методичні рекомендації з організації дослідження для студентів та аспірантів. – Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2007. – 28 с.
15. Грінченко Г.Г. Методичні рекомендації з аналізу наративних інтерв'ю. Для студентів і аспірантів. – Х.: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2008. – 32 с.
16. Дельеж Робер. Нариси з історії антропології. Школи. Автори. Теорії. К. : КМА, 2008. 287 с.
17. Кафарський В.І. Савчук Б.П. Етнологія. Підручник. К. Центр навчальної літератури, 2006, 432 с.
18. Клакхон К. Зеркало для человека. Введение в антропологию. СПб.: Евразия, 1998. 352 с.
19. Леви-Строс К. Мифологии. В 4-х тт. М., СПб.: Университетская книга, 2000.
20. Леви-Строс К. Первобытное мышление. М.: Республика, 1994.
21. Леві-Строс Клод. Соціальна антропология. К. Основи. 2000. 387 с.
22. Летурно Ш. Социология по данным этнографии. М. КомКнига, 2008, 376 с.
23. Лоскутова М.В. Хрестоматия по устной истории. СПб : Издательство Европейского университета в Петербурге, 2003. – 396 с.
24. Малиновский Б. Аргонавты западной части Тихого океана. М.: РОССПЭН, 2004.
25. Малиновский Б. Магия, наука, религия. М.: Рефл-бук, 1998.
26. Малиновский Б. Научная теория культуры. М.ОГИ, 2005, 184 с.
27. Мид М. Культура и мир детства. Изб. Произведения. М., Изд-во восточной литературы, 1986.
28. Морган Л. Древнее общество. Л., 1935. 350 с.
29. Мосс М. Общества. Обмен. Личность. Труды по социальной антропологии. М.: Восточная литература, 1996. 416 с.

30. Паньків М.І. Організація польових досліджень з етнографії (для студентів історичного факультету та краєзнавців). Посібник. – Івано-Франківськ : Плай, 2005. 123 с.
31. Поле. Збірник наукових праць з історії, теорії та методології польових досліджень. Т.1. Вступ до спеціальності. Київ. Дуліби, 2014. 320 с.
32. Полек Тіна. Як записати бабусю або основи польової роботи / [Електронний ресурс] Етнографія. – Режим доступу : <http://ethnography.org.ua/content/yak-zapysaty-babusyu-abo-osnovy-polovoyi-roboty>
33. Преображенский П.Ф. Курс этнологии. М. Изд-во ЛКИ. 2007, 216 с.
34. Програма, запитальники та методичні поради дослідникам народної культури України. Навчальне видання / Упор. Л.Г.Орел, К.А.Мищенко. К.: ІСДО, 1995. – 232 с.
35. Радклифф-Браун А. Метод в социальной антропологии. М.: Канон-Пресс-Ц, Кучково поле, 2001.
36. Радклифф-Браун А. Структура и функции в примитивном обществе. М.: Восточная литература, 2001.
37. Ратцель Ф. Народоведение. В 2 Т. СПб: Просвещение, 1904. 822 + 918 с.
38. Садохин А.П. Этнология. М. Гардарики, 2008. 287 с.
39. Сервьє Жан. Этнология. М. АСТ «Астрель», 2004. 159 с.
40. Сміт Ентоні. Націоналізм. Теорія, ідеологія, історія. К. Вид-во К.І.С., 2004, 168 с.
41. Степико Михайло. Буття етносу. Витоки, сучасність, перспективи. К. Знання, 1998, 251 с.
42. Стяжкіна О.В. Робоча програма навчальної дисципліни «Усна історія: метод, методологія, джерело» для спеціальності «Історія. Донецьк, 2012. 24 с.
43. Сэпир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии. М.: Прогресс, 1993.
44. Тавадов Г.Т. Этнология. М. Изд-во «Дашков и К», 2009, 408 с.
45. Тиводар Михайло. Этнология. Ужгород, Гражда, 2010. 504 с.
46. Токарев С. Ранние формы религии. М.: Изд-во полит. литературы, 1990.
47. Токарев С.А. История зарубежной этнографии. М. Высшая школа, 1978. 352 с.
48. Томпсон П. Голос прошлого: Устная история. М. : Издательство «Весь мир», 2003. – 367 с.
49. Тэйлор Э. Первобытная культура. М., Изд-во полит. литературы, 1989. 470 с.
50. Уайт Лэсли. Избранное : наука о культуре. М. РОССПЭН, 2004, 478 с.
51. Уайт Лэсли. Избранное : эволюция культуры. М. РОССПЭН, 2004, 1064 с.
52. Ушакин С. Этнография себя, или о пользе формализма в антропологии //
53. Фрезер Дж. Золотая ветвь. М. Наука, 1986. 706 с
54. Фрейд Зигмунд. Тотем и табу. СПб. Азбука-Классика. 2005, 256 с.
55. Щеглова Т.К. Устная история. Учебное пособие. Барнаул : АлмаГПА, 2011. 364 с.
56. Эванс-Причард Э. История антропологической мысли. М, РАН «Восточная литература», 2003. 358 с.
57. Эванс-Причард Э. Нуэры. Описание способов жизнеобеспечения и политических институтов одного из нилотских народов. М. : Наука, 1985, 243 с.
58. Ярская-Смирнова Е.Р., Романов П.В. Социальная антропология. Ростов н/Д. «Феникс», 2004, 416 с.
59. Companion encyclopedia of anthropology. Edited by Tim Ingold. Routledge, 1994. 1162 s.
60. Interviewing and Interview Processing [Електронний ресурс]. Електронний ресурс : <http://www.columbia.edu/cu/lweb/indiv/oral/interviewing.html>
61. Moyer, Judith. Step-by-Step Guide to Oral History (1993, revised 1999) / Електронний ресурс: http://dohistory.org/on_your_own/toolkit/
62. Oral History Works-hop on the Web // Baylor University Institute for Oral History / Електронний ресурс: http://www.baylor.edu/oral_hi-story/index.php?id=24163
63. Treleven Dale E. Introduction to Oral History // ULCA Oral History Program / Електронний ресурс: <http://www.library.ucla.edu/libraries/special/ohp/ohpintro.htm>

64. Truesdell, Barbara. Oral History Techniques: How to Organize and Conduct Oral History Interviews // Indiana University, Center for the Study of History and Memory / Електронний ресурс : <http://www.indiana.edu/~csh/techniques.html>;
65. Valerie Raleigh Yow. Recording Oral History: A Practical Guide for Social Scientists (1994) / Електронний ресурс : http://www.amazon.com/exec/obidos/ASIN/0803955790/qid=986842672/sr=11/ref=sc_b_2/103-6674804-8443045

Допоміжна література:

66. Бабин Яр: пам'ять на тлі історії. Пугівник для вчителя: збірник навчально-методичних розробок шкільних занять на основі віртуальної виставки та документального фільму / Ред.-упор. В. Бобров. – Київ: Український центр вивчення історії Голокосту, 2017. 156 с.
67. Бэрг М.П. Устная история в Соединенных Штатах // Новая и новейшая история. 1976. – № 6. С. 213-216.
68. Грінченко Г. Радянський проект пам'яті про примусову працю часів Другої світової війни ... / Війна. Окупація. Пам'ять: Примусові робітники з України в окупованій Європі: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, м. Київ, 27 вересня 2012 р. / Ред. кол.: В. Ф. Солдатенко (голова). Український інститут національної пам'яті; Інститут історії України НАН України. К.: НВЦ "Пріоритети", 2012. С. 21-41.
69. Качественные методы. Полевые социологические исследования / И. Штейнберг, Т. Шанин, Е. Ковалев [и др.]; под ред. И. Штейнберга. СПб.: Алетейя, 2009. 352 с.
70. Кичак Оксана. Запитальники та анкети для вивчення проблем сучасної трудової еміграції українців Закарпаття. Ужгород : Гражда, 2009. 32 с.
71. Кісь Оксана. Усна історія : проблематика, історія, методологічні засади // Україна Модерна, Львів-Київ, 2007, Число 11. С. 7-21.
72. Кісь Оксана. Усна історія: концептуальні засади // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. Вип. 2. Ч. 3. 212-220 с.
73. Полек Тіна. «Усна історія в епоху» – виклики академічності та публічності // МІКС, 2017, № 1(2). С. 241-244.
74. «Прошу вас мене не забувати» : усні історії українських остарбайтерів / гол. ред. Г.Грінченко. Харків : «Право», 2009. – 208 с.
75. Розенталь Г. Реконструкция рассказов о жизни: принципы отбора, которыми руководствуются рассказчики в биографических нарративных интервью // Хрестоматия по устной истории / Пер., сост., введение, общ. ред. М. В. Лоскутовой. СПб: изд-во ЕУСПб, 2003. – С.322-355.
76. Усна історія (не)подоланого минулого : подія – наратив – інтерпретація : Матеріали міжнар. наук. конф. Харків: 2016. – 216 с.
77. Нагайко Т. Усна історія: міждисциплінарний діалог гуманітарних студій // У пошуках власного голосу: усна історія як теорія, метод, джерело. Зб. наук. ст. / За ред. Г. Грінченко, Н. Ханенко-Фрізен. Харків : ПП «ТОРГСІН ПЛЮС», 2010. – 248 с. – С. 160-170.
78. Невигадане. Усні історії остарбайтерів / Авт.-упоряд., ред., вступ, ст. Г. Г. Грінченко. – Харків: Видавничий Дім «Райдер», 2004. 236 с.
79. У пошуках власного голосу: Усна історія як теорія, метод та джерело. зб.наук. ст. / за ред. Г. Г. Грінченко, н. Ханенко-Фрізен. Харків : ПП «торГсінПлюс», 2010. – 248 с.
80. Ростовцев Е.А. Российская наука об устной истории // Вестник Санкт-Петербургского университета. История. 2018. Т. 63. Вып. 2. С. 522–545.

81. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

82. Банк книг на сайті Гуртом-толока: <https://toloka.to/>

83. Сайт наукової спільноти Україна Модерна : <http://www.uamoderna.com/>
84. Сайт наукової спільноти Historians in UA : <http://www.historians.in.ua/index.php/en/>
85. Асоціація усної історії України : <http://oralhistory.com.ua/>
86. Український інститут національної пам'яті : memory.gov.ua
87. ІМФЕ ім. М.Т. Рилького НАН України <http://etnolog.org.ua/>
88. Інститут антропологии и этнологии РАН <https://iea-ras.ru/>
89. The Oral History Society (GrBr.): <http://www.ohs.org.uk/>
90. <https://academic.oup.com/hgs>
91. Oral History Association [електронний ресурс: <http://www.oralhistory.org>].
92. Oral History Association of Australia: <http://www.ohaa.net.au/>
93. Canadian Oral History Association: <http://oralhistory.ncf.ca/>
94. Oral History Association (USA) <http://www.dickinson.edu/oha/>
95. International Oral History Association <http://www.ioha.fgv.br/>
96. Institute on World War II and the Human Experience at Florida State University <http://www.fsu.edu/~ww2/>
97. The Oral History Program of the American Bar Foundation <http://www.abf-sociolegal.org/oralhistory/index.html>
98. T.Harry Williams Center for Oral History at Louisiana State University <http://www.lib.lsu.edu/special/williams/index.html>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами(Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)